

Algoritmus větného rozboru

Předpoklady

- poznat sloveso
- odlišit sloveso a přísudek (znát jeho druhy)
- používání pádových a nepádových otázek, časem jejich hierarchie
- výrazy, které nejsou větnými členy (vsuvky, částice, předložky)

Vlastní algoritmus

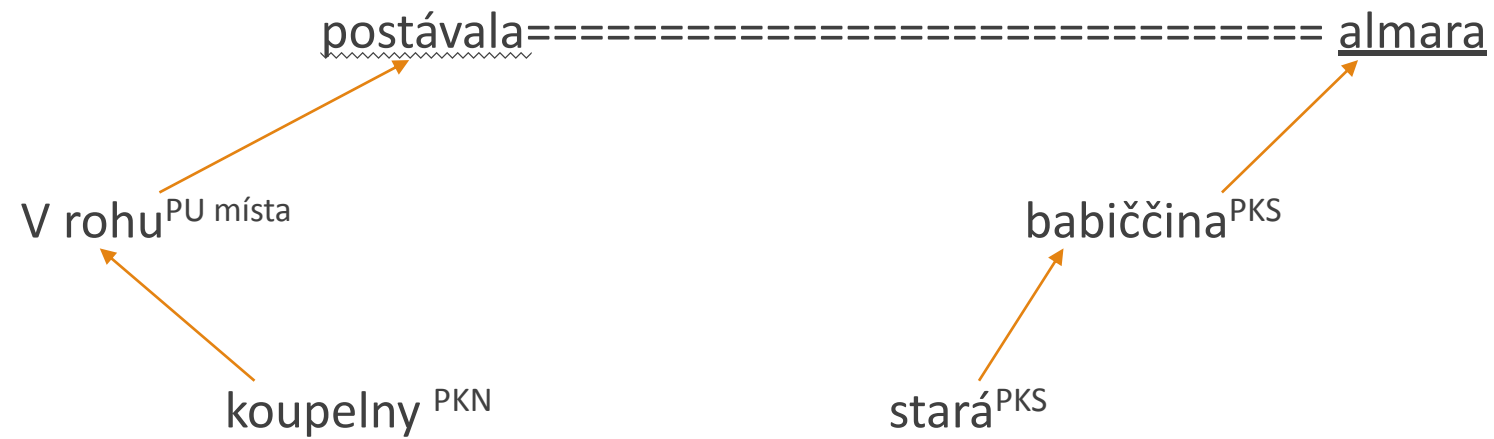
1. vyhledáme sloveso (analogie s rozborem souvětí)
2. identifikujeme přísudek
3. pomocí otázky Kdo, co? a přísudku spolu s co největší částí věty se zeptáme na podmět
4. oddělíme přísudkovou a podmětovou část, vyznačíme holý podmět
5. pracujeme napřed s podmětovou částí
6. pracujeme s přísudkovou částí (uplatňujeme hierarchické pravidlo o přednosti PU před předmětem)

Zásady

- snažíme se dodržovat řazení slov v rozboru tak, aby odpovídalo řazení ve větě
- rozbor by měl mít prostorový charakter, nikoli lineární sled větných členů
- setkáváme se s různými způsoby označení větných členů, mnohem důležitější je však jejich funkce ve větě

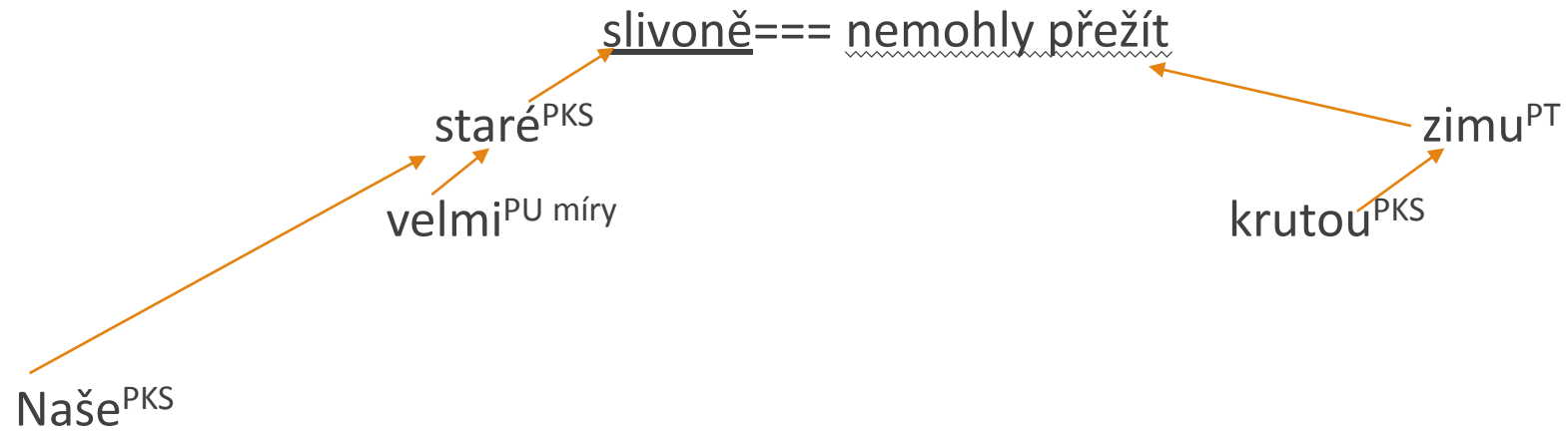
Příklad 1

[V rohu koupelny postávala][stará babiččina almara].

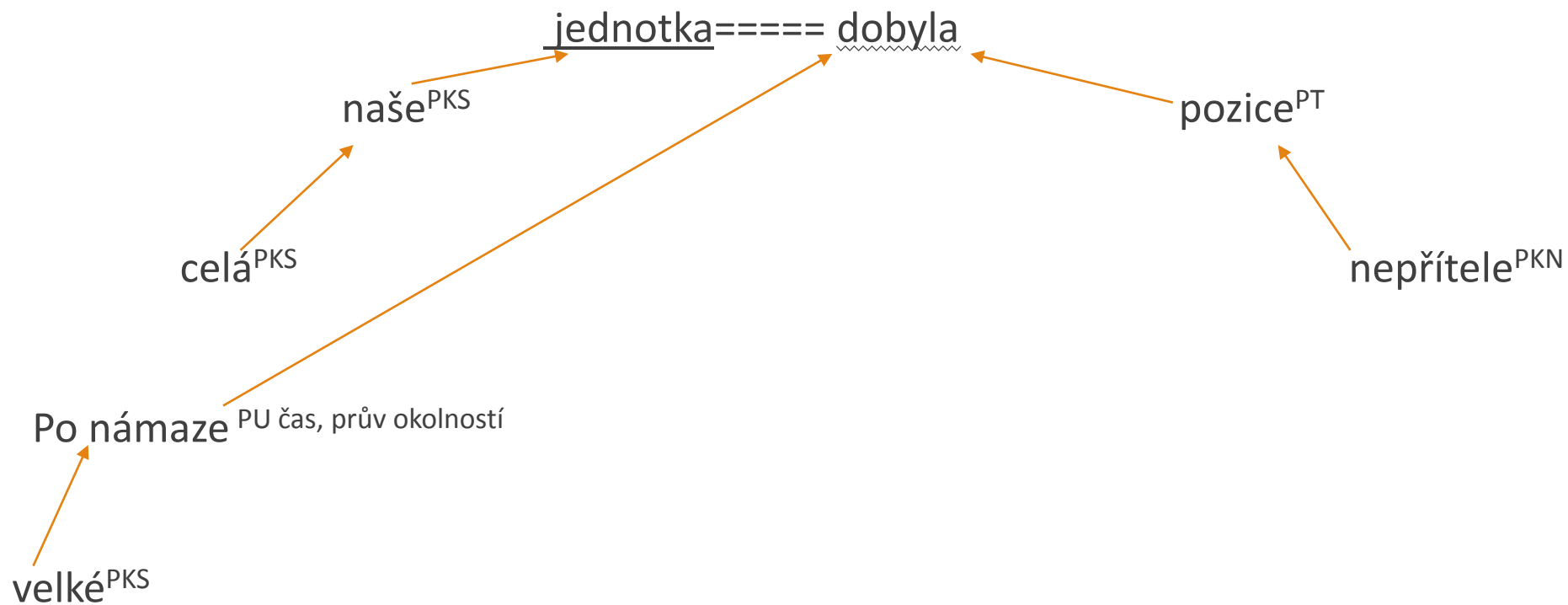
Příklad 2

[Naše velmi staré slivoně] [nemohly přežít krutou zimu.]

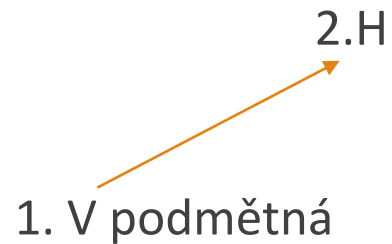
Příklad 3

[Po velké námaze] [celá naše jednotka] [dobyla pozice nepřítele.]

Analogie s rozbořem souvětí

Kdo seje^{1.V} vítr, sklízí bouři.

- ve druhé větě chybí podmět, logicky ho tedy pro ni vyjadřuje první vedlejší věta
- struktura grafu by zase měla obrážet strukturu souvětí

Význam větných rozborů

- vedou k rychlejšímu pochopení smyslu textu, vedou tedy k efektivnímu čtení s porozuměním
- názorně ukazují významové vztahy
- ukazují hierarchii těchto vztahů
- umožňují hlubší porozumění struktuře cizího jazyka
- vedou k pochopení funkce slovních druhů
- vedou k efektivnějšímu formulování vlastní promluvy/ textu
- rozvíjejí logické myšlení, studijní schopnosti